

Spačeni otroci, šolarji so na Bavarskem svojega lastnega učitelja z noži napadli, ga grozno razmesarili tako, da so čreva iz trebuha in očesa iz glave visela. Nesrečni učitelj je mrtev obležal. Tudi na Bavarskem se je zgodilo zadnje dni, da so se učenci na stezi z součencem zaradi nekega peresa sprli. Ničvredni paglavci so se brž lotili součenca, ga sklali, na zemljo vrgli, po njem hodili tako srdito, da jih je nek mesar komaj razpravil; ali bilo je že prepozno, sklani otrok je par ur poznej umrl. Sad brezverskih šol prihaja čedalje bolj strašan!

Novo preganjanje sv. Cerkve snujejo sedaj laški frajmaurerji s pomočjo italijanskega ministra Mancinija. Ta izdeluje namreč postavbo, po kateri bo ljudstvo volilo svoje fajmoštre, škofo in celó papeža, t. j. ovce ali prav za prav frajmaurerski volkovi bi naj volili pastirje! Gospod sv. Cerkve, t. j. Jezus Kristus, bo tudi ta napad peklenških moči ob svojem času na sramoto postavil!

Frauheimska nova cerkva se sme najlepšim in najprostornijim farnim hišam božjim prištevati. Prostor, na katerem stoji, je od 3 strani močno in visoko obzidan. Spodnja stran meri 14 sežnjev na široko. Njej prizidane so dvojne stopnice. Po 58 stopnicah, t. j. po 29 od vsake strani, se pride pred cerkvo, ki je od obzidja po 5 in še več sežnjev oddaljena tako, da je še precej prostora okoli nje. Iz tega prostora je lep razgled čez Fram, na železnico, Dravsko polje, v Ptaj itd. Cerkev sama, ki ima velika vrata na izhodu, velik altar pa na zapadni strani, je lepo, prostorno in jasno poslopje. Dolga je 19° 4'; široka v ladji 6° in z obema kapelama vred 10°, visoka do obokanega stropa 6°. Lični zvonik nad velikimi vratami postavljen moli 23° 3' 4" visoko v nebo. V njem so 4 vbrani zvonovi. Streha jegova ima 8 oglov, ki so z rudečimi šibrami okusno zarobljeni; ostala streha je z sivo-črmljenimi šibrami krita. Jednako lepa je tudi cerkvena streha. Šebre so došle iz Palmerstonove rude na Angleškem. Tlak v cerkvi je vložen. Plošče so deloma beli marmor Pohorski, deloma pa sivi in črmljeni kamen iz Koroškega in iz Kellheima. Pod klopmi so opeke vložene. Kaj lep in prostoren je presbiterij s 3 visokimi okni za velikim altajem, na strani zakristija in kapela za božji grob. Nad obema sta dva prostorna oratorija. Strop v presbiteriju je znani malar Kolb kaj lepo zmalal, slike, večidel osebe iz rodbine sv. Ane, kažejo žive barve. Znotranji prostor v cerkvi meri 90 □° 5' (poprej samo 53 □°).

Zidati so cerkvo začeli lani meseca marca; temeljni kamen so naš Milostljivi gospod knezoškof sami vložili 29. maja, letos pa 30. jul. dozidano hišo božjo na čast sv. Ani posvetili. Stavljeno cerkve je prevzel g. Valentin Morandini, ter porabil 160,000 opek ali ciglov in 260 K° kamna, kojega je g. grof Anton Brandis blagodušno podaril. Vsi stroški znašajo do sedaj 34.000 fl.

Cerkvenega premoženja se je porabilo 27.000 fl., 3000 fl. so farani obečali, ostali denarji se bodo izposodili na cerkvene vinograde. Tako so tedaj vrli in vselej dobro narodni Framčani dobili novo hišo božjo, katera je gotovo lepša, kakor so se nadjali. Neprecenljive zasluge grejo rajnemu g. dekanu Koroškaku, ki so denarje začeli zbirati, potem neumorno skrbljivemu župniku č. g. Rathu, vrlima ključarjema zlasti g. Divjaku in pa neustrahljivemu županu g. Maleču. Lepa je nova Frauheimska cerkva, treba je še le, da si tudi vsi farani cerkve sv. Ane resno prizadevajo, vselej biti pred Bogom lepi tempeljni sv. Duba. Konečno še omenimo prelepo sliko Device Marije „roženkrančke“, koja je naslikala gospodična Roza Panoš v Gradcu. Velika slika s pozlačenim okvirjem vred je stala samo 100 fl. Glavi, Marijena in Jezusova, imate umotvorniško vrednost.

Gospodarske stvari.

Listne uši in kako jih pokončati.

M. Skoraj ni bolj ostudnega škodljivca na naših pridelovanih rastlinah nego so listne uši. Nahajajo se v raznih podobah in skoraj v vseh barvah, v zeleni, temnorjavni, modri, črni in v neštivilnih tramah ne zadržujejo in pačijo samo rasti raznih rastlin, ampak kvarijo in neužitne delajo razne zelenjave, kapus, zelje itd. Še bolj sitne pa te gnjusne nadležnike dela ta okoliščina, da jih težko kateri pomoček pokonča; kajti pomočki, kateri bi jih gotovo uničili, so tudi rastlini, na kateri so, pogubni. Kot dobro sredstvo proti njim se priporoča žajfnica ali lug iz tobakovega pepela. Z pomočjo pripravnega šopka se uši zjutraj, ko še na kupčkih sedé, z žajfnico ali z tobakovim lugom prav dobro poskropé. To sredstvo je vendar le bolj na malem rabljivo. Ako se uši na vršičih prikažejo, kateri se dajo brez velike škode porezati, se ti kolikor mogoče porežejo in potem rastline z žajfnico poskropé. V ta namen se jemlje navadna prosta črna žajfa in sicer 1 del žajfe na 60 delov vode. Da žajfnica še močnejša postane in namen pokončanje uši gotovejše doseže, se ji še nekoliko vode prilije, v kateri se je nekaj kvasije kuhalo. Taka zmes je prav grenka in grenkobe uši ne strpe. Še drugo sredstvo, s katerim se listne uši na debelo z zelenjave, kakor z kumar, dinj, zelja preganjajo je sledeče: vzame se blizo 65 kil. saj, na ktere se 2 hektolitra vode nalijeta. Najboljša je mehka voda, deževnica. Ta zmes se skozi 10—14 dni vsak dan z kako staro metlo ali z kakim kolom dobro premeša. Potem se vsa ta tekočina skozi tanko sito ali pa skozi kos kanevasa v drugo čisto posodo pretoči, v kateri je 50 kil. lesenega oglja. V to se blizo 1 1/2 kil. novo pogašenega apna dene. Po dveh dneh se vsa tekočina zopet precedi in z njo vsaka ušiva rastlina lahko škropi. Vspeh je pre gotov. Pa ne

samo listnih uši ta tekočina pokončuje, ampak tudi marsikteri drug nadležen in škodljiv mrčes. Vrh tega pa še rastlinam kaj dobro tekne. Z njo poskropljene zeli se očistijo in potem prav močno rastejo. Če je samo posamezna ktera rastlina n. p. rastlina v loncu ušiva in če jo ne gre lahko z to tekočino škropiti, se pa po koncu v njo noter do korenin pomoči. Dva, k večemu trikratno pomakanje uši pre vse prežene.

Zamakanje v zelenjaku.

M. Sploh je znano, da zamakanje, polivanje ali škropljenje o vročem solnčnem vremenu z mrzlo vodo rastlinam v obče ne le nič ne hasni, marveč škoduje. Posebno velja to o kumarah. Praša se tedaj, kako, kedaj in z kakošno vodo se kumaram z koristijo zaliva? Ko bi se kumare o suhem vremenu brez zamakanja puščale, bi se usušile ali vsaj popačile. Kumare se morajo po vsakem vročem dnevu močno zamočiti pa le zvečer po solnčnem zahodu. V ta namen so najprimernejše okoli 1—1½ decimetra široke in ravne tako globoke grabice, v ktere se potem na večer toliko vode spusti, kolikor je morejo zajeti. Ako je zato potočnica ali voda iz kakega ribnika na razpolaganje, je to tem bolje. Kumare tako zamakane bodo o suhem vremenu obilno lepega sadu nastavlale. Kjer pa okoliščine tega ne dopuščajo in kjer mehke vode ni in kjer se kumare le bolj na drobno za domače pridelujejo, tam je dobro kad na vrtu v zemljo zakopati in jo potem z vodo vsako jutro napolniti, da se čez dan na solnce zastoji in ugrije. Še le tako ugreta voda je potem za zamakanje kumar pripravna. Kjer se pa zelenjad v veliki meri odgaja, tam pa kaže na primer nem mestu v vrtu mali ribnik narediti in ga potem bodi si po kakem pritoku, kar je najboljši, ali po dovažanju ga z vodo polniti in tako vodo za svoje namene pripravno delati.

M. Kako krompir za kuho dolgo dober ohraniti. Da krompir za kuho dolgo dober ostane, se morajo gomolji za 5—6 minut v peč položiti, iz ktere se je ravnokar kruh vzel. Tako sparjen krompir se potem v suho klet pospravi in do porabe hranuje. Toplota v peči krompirju del vode odvzame, kar se že na tem spozna, da posamezni gomolji grbančasti postanejo, kar pa nič ne škoduje, ker se gube kmalo pozgube, kakor hitro krompir nekaj dni v kleti leži. Toplota seveda tudi cime v krompirju uniči tako, da tak krompir ni več za seme tem boljši pa za kuho.

M. Dobra in cena kolovozna maža za vsakojake vozove. Ta maža se nareja iz čistega dobrega laškega olja (58 kr.), kteremu se nekoliko (za 5—8 kr.) svinčaka (Wasserblei), kakoršen se v vsaki materialni štacuni dobi, primeša. Predno se z to mažo voz pomaže, se cela zmes prav dobro premeša. Ta maža je za pozimski čas; za poletje

se pa vzame pol laškega olja, pol pa razpuščenega govejega loja v enakih merah. Tej zmesi se svinčak, kakor prej pridene. Vendar se mora pa gledati, da se preveč svinčaka ne vzame, ker bi se sicer kolesa prenašlo do suhega zovzila. Maža se po osi do redkega razmaže. Kakor skušnja kaže, ni druge nobene kolovozne maže, ki bi bila boljša, trpežnejša in cenejša kakor ta, ki si jo vsakdo sam lahko napravi.

Sejmovi. 12. avgusta v Vržeju; 14. avg. pri Devici Mariji na Ptujski gori; 16. avg. v Lembahu, v Sevnici, v Pobrežju fare sv. Vida, v Mozirju, v Vozenici, v Stradenu, v Strass-u; 17. avg. v Jarenini; 18. avg. v Slov. Gradcu; 19. avg. pri Devici Mariji v puščavi.

Dopisi.

Iz Teharjev. (Pogreb. — Surov barič.) 2. avgusta smo pokopali starostu Teharske srenje, Franca Ostrožnik-a, po domače Turka. Rajni zasluži zavoljo svoje starosti, svoje značajnosti, svoje poštenosti, in zavoljo več drugih dobrih lastnosti častni spominek v „Slov. Gospodarju“. — Rodil se je † Fr. O. v Teharjih l. 1794. je doživel tedaj 82. leto. Njegovi stariši so ga poslali v Celje v šolo. Da bi se nemškega jezika bolj naučil, šel je na Koroško. Govoril je nemško čisto pravilno. Ko je po svojih stariših gospodarstvo prevzel, imel je oštarijo. Le dobro kaplico je on točil; in kdor je hotel kaj poštenega piti, rekel je „pojdimok Turku“. Kar pa njega kot oštirja posebno odlikuje, je to, da se pri njem niso zbirali tepuhi in vlačugarji; kajti oistro je gledal na lep red in krščansko zadržanje pri svoji družini, pa tudi pri svojih gostih; tepeža pri njem ni bilo nikdar. Rad ja pripovedoval od francoske vojske, o hudih letih itd. Pri svoji marljivosti in zmernosti si je s pomočjo svojih dveh skrbnih žen pripravil lepega premoženja. Prva mu je umrla že l. 1823, zapustivša mu troje otrok; druga še živi in je 76 let stara. — Poleg svojega bogastva ostal je Fr. O. vedno prost in ponižen. Se celó v obleki je spoštoval svoje dede; vedno se je nosil in oblačil po stari šegi. Zavoljo svoje značajnosti in poštenja pri njegovej hiši so ga duhovni radi obiskali. Tudi rajni vladika Slomšek, celjski opat Vodusek in drugi so radi k njemu prihajali. — Bil je rajni tudi Teharski župan celih 10 let — in to v viharjih letih 1848—1858. Nikdar ni bilo v Teharjih tako lepega mira. Pod njegovim županstvom ni bilo slišati o ponočnih pobojih, kakor dandanašnji. Hodil je sam na patrolo in ako je za kake vlačuge zvedel, ni miroval, dokler jih ni iz srenje spravil. Njegovi bistroumnosti, žrtvovalni delavnosti, in stanovitnosti se ima Teharska srenja zahvaliti za lepo premoženje, ki ga je dobila pri gruntnem odkupovanju. — Nič ni on tako črtil, kakor bahače. „Le ponižni bodimo“, je re-